

Jelle Dierickx

Belgický hudební dramaturg propadl kouzlu festivalu Concentus Moraviae a České republiky.

Nada Klevisová ■ xxxxxxxx

Belgčan Jelle Dierickx říká, že se narodil „v temném koutě západních Flander“ a vyrostl „za knihkupeckým pultem v krámě svých rodičů“. A zanechalo to na něm takové stopy, že se stal nejen muzikologem, ale také básníkem. Každý hudební festival staví, jako by psal báseň. Naposledy přesně takhle „udělal“ právě probíhající festival Concentus Moraviae. A Moravě přitom doslova propadl.

Sezvat umělce zvučných jmen a seskupit je pod jedno záhlaví, to samo o sobě ještě dobrý festival neudělá. Dramaturg je tu proto, aby tomu všemu dal nějaký vyšší smysl. Jelle Dierickx už hledal kouzelný klíč k třiatváceti festivalům v Belgii, Německu, Nizozemsku i jinde. Pro

„ Jsou to samé utajené poklady, o nichž v Německu ani Belgii nemá nikdo tušení. „

české a moravské publikum ovšem pracoval poprvé, a jak říká, vůbec netušil, co může čekat.

Pojďme slavit

„Začalo to romanticky,“ vzpomíná, jak se dostal k práci pro jubilejní dvacátý ročník nevšedního festivalu vážné hudby, na němž se letos podílí dvacet měst jižní Moravy a Vysočiny. „Potkali jsme se na setkání ředitelů hudebních festivalů v Granadě, stáli jsme v klášteře Carmen de los mártires a dívali se ze zahrad Alhambry. A ve chvíli, kdy moje ostražitost polevila, se ředitel Concentu Moraviae David Dittrich zeptal: ‚Tohle nic není, víš jak krásná je Morava?‘ Netušil jsem, a když jsem tam přijel, byl jsem ohromen. Viděl jsem další a další nádherná města, zámky, kláštery, chrámy, fantastické lidi, a do toho skvělé víno...

Už jsem vážně nemohl, bylo toho až moc. Jsou to samé utajené poklady, v Německu, kde žiji s rodinou, ani v Belgii o nich nikdo nemá tušení.“

Takže to vzal, a rád. A nepřestával se divit, protože se začaly dít věci.

Pod heslem „Pojďme slavit“ angažoval hvězdy minulých dvaceti ročníků – zpěvačku Magdalenu Koženou, legendárního vlámského klavíristu a dirigenta Jose Van Immerseela, francouzského kontratenoristu Dominiqua Visse, špičkový soubor staré

Pozvánka

CONCENTUS MORAVIAE

30. 5.–25. 6. Brno, Moravský Krumlov, Boskovice, Kyjov a další moravská města

www.concentus-moraviae.cz

hudby Collegium 1704 a řadu dalších, samá jména se světovou reputací.

„Kdybych chtěl udělat v Německu stejný program, sotva bych ho dokázal financovat. Ale sem ti umělci chtějí znovu přijet, peníze jsou pro ně až druhotné,“ říká. A vyjmenovává, co ho na tomhle festivalu baví: „Pražské jaro ať se neurazí, ale tady je cítit mnohem víc hledačství, radosti z objevů, nečekaných spojení.“ Obdivuje také to, že pořadatelé z agentury C.E.M.A. dokážou zapomenout na vlastní ego a rok co rok si zvou jiného dramaturga. Tak se pokaždé přivádí do žil nová krev.

Jak se dělá festival? „Trvá to víc než rok. Z deseti procent jsou to bláznivé věci – sníte, chodíte městem a propadáte se do temných světů, ale potom musíte být realista. Uděláte si základní dramaturgii a pak přemýšlíte hodně prakticky. Navštívil jsem všechny ty sály na Moravě a na Vysočině a napsal jsem si, jaká je kde akustika, kde mají klavír, kde varhany, co je postaveno v romantickém, co v klasickém stylu, mám blok plný poznámek. A potom přemýšlíte, která hudba se kam hodí, kteří muzikanti ji nejlépe provedou. A oni musejí souhlasit, musíte je zaplatit, dohodnout se na programu. A teď si vezměte, že pracuju vždycky na několika festivalech najednou...“ Mimo jiné je teď Dierickx dramaturgem hudebního festivalu v paláci Sanssouci v Postupimi.

To publikum, to je teda síla!

Když se pustil do své první velké akce, bylo mu sedmnáct a žil v malé vlámské vesnici. Vymyslel si, že udělá knihu o rozloze čtverečního kilometru, kterou by lidé mohli

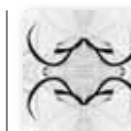
procházet, prostě „žít knihu“, a taky že ji udělal. Měl v ní dokonce i kousek železnice. Vymyslel pohádku pro každého, kdo jeho projekt podpořil: pro řezníka, pekaře, opraváře kol... A lidé ho nejen podpořili, také mu pomáhali tu knihu budovat. „Od té doby vím, že lidé ze všech vrstev jsou otevření,“ odnesl si z toho.

Studoval v Gentu, městě se svobodným, rebelským duchem, jehož obyvatelé si tradičně volí radní nakloněné všemu novému. „Máme druhého nejlepšího starostu na světě, po nějakém Kanaďanovi,“ pyšní se Jelle Dierickx výsledky celosvětové ankety.

V roce 2000 uvedl v Gentu do života multižánrové festivaly Kri-kri, pro které radnice dala partě mladých lidí k dispozici celý zámek v centru města. „Tenkrát jsem byl nejšťastnější,“ vzpomíná Dierickx na první Kri-kri festival, kde se „děly ty nejbláznivější věci“. Po jedenácti letech festival skončil, tým se rozprchl, každý dělá něco jiného. Ale svobodný duch Kri-kri ve městě zůstal.

Je dobré mít dramaturga, který přímo srší nápady. V minulosti už zkusil ledacos, například hudební představení pro batolata. Nebo „hudbu na kole“, kterou nadchl uměnímilovné cyklisty v Nizozemsku. A šlapání za hudebními minikoncerty zavedl i na program Concentu Moraviae, do Lednicko-valtického areálu. Sám hraje na flétnu a fagot. Také skládal, ale když pomínulo jeho romantické životní období, nechal toho. Poezii ale píše dál. „Spousta lidí si myslí, že básník je nějaký nudný naivní idiot, který sedí ve své mansardě zahrabaný v knihách. Přitom poezie v jedenadvacátém století je tak mnohotvárná!“ protestuje. V tom, aby ji lidem přiblížil spolu s hudbou, vidí své poslání. „Věřím, že společnost hudbu potřebuje,“ říká. „Když ji opravdu posloucháte, dokážete lépe naslouchat v každodenním životě.“

Když na zahajovacím festivalovém koncertu v brněnské bazilice Nanebevzetí Panny Marie dozněly ovace na konci Zelenkovy mše Missa Omnium Sanctorum, vydechl Jelle Dierickx fascinovaně: „To publikum, to je teda síla!“ Příští den ho čekala Videň, a potom konečně Berlín, německá žena, syn a dcera. ●

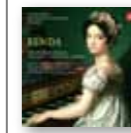
IVA BITTOVÁ Nayive (Animal Music)

Nové album plné vlastních skladeb a improvizací natočila Iva Bittová v akustickém triu s významnými představiteli americké alternativní scény, kytaristou Gyanem Rileyem a basklarinetistou Evanem Ziporynem.

VIKTOR KALABIS Komorní tvorba (Radioservis)

Současný skladatel (1923–2006), autor více než sedmi desítek opusů, je představen 11 skladbami, které provedli Ondřej Lěbr (housle), Lukáš Polák (violoncello), Miroslav Sekera (klavír), Jana Ludvíčková (housle) a Monika Knoblochová (cembalo/harpsichord).

JAN ANTONÍN BENDA Sonáty, sonatiny, písně (Supraphon)

Díla českého skladatele období klasicismu J. A. Benda si údajně cenil W. A. Mozart i další velcí současníci. Bendovy skladby provedly Edita Keglerová (harpsichord), Ivana Bilej-Brouková (soprán) a Helena Zemánková (housle).

PAVEL HAAS QUARTET Smetana (Supraphon)

Haasovo kvarteto, ověněné cenou Gramophone Award 2011 za nahrávku Antonína Dvořáka, se nyní vrhlo na Bedřicha Smetanu. Smyčcový kvartet op. 1 e moll z mého života i smyčcový kvartet op. 2 d moll vytvořil skladatel na sklonku života, poté